

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС
ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ**

РЎЙХАТГА ОЛИНДИ
№ ВМ – 343 - 5А340607 – 2.01
«1» Июль 2003 й

«ТАСДИҚЛАНДИ»
Ўзбекистон Республикаси
Олий ва ўрта махсус
таълим вазирлиги

«8» Июль 2003 й

**ЖАҲОН МОЛИЯ
БОЗОРЛАРИДАГИ ОПЕРАЦИЯЛАР
фанидан
ДАСТУР**

**Олий таълимнинг 340000 - «Бизнес ва бошқарув»
таълим соҳасидаги 5А340607 - «Халқаро молия бозорларидаги операциялар»
магистратура мутахассислиги учун**

Тошкент-2003

Тузувчилар: доц. Шохазамий Ш.Ш.
доц. Джураев В.Д.

Такризчилар: Тохтабаев Т.Р.
доц. Абдураимов А.А.
доц. Исмоилов К.

Ушбу дастур Ўзбекистон Республикасининг «Таълим тўғрисида» ги Қонуни ва Вазирлар Маҳкамасининг 2001 йил 16 августдаги 343-сонли қарорига асосан, ҳамда уларнинг негизида ишлаб чиқилган 5А340607 – «Халқаро молиявий бозорлардаги операциялар» таълим соҳаси бўйича Давлат Таълим Стандартлари талаблари доирасида тайёрланган. Дастурда фаннинг назарий, услубий ва амалий мавзулари ва масалалари етарли ёритилган. Дастур доирасида фанни ўрганиш замонавий педагогик, ўқув-услубий, илмий ва амалий технологияларга асосланади. Дастур иқтисодий йўналишдаги магистратура талабаларини ўқитишга мўлжалланган.

Настоящая программа подготовлена на основе Закона Республики Узбекистан «Об образовании» и постановления Кабинета Министров от 16 августа 2001 года №343, а также разработанных на их основе Государственного Стандарта по направлению образования 5А340607 – «Операции на международных финансовых рынках». В ней в достаточной мере освещены теоретические, методологические и практические темы и вопросы дисциплины. Изучение дисциплины в рамках программы основывается на современные педагогические, учебно-методические, научные и практические технологии. Программа предназначена для обучения студентов магистратуры экономических направлений.

This program was prepared according to the law of the Republic of Uzbekistan “ About Education” and to the enactment of the Cabinet of Ministers (from August 16, 2001, №343), as well as according to the State Educational Standards, such as 5А340607- “Operations at International Financial Markets ”, created on basis of the aforementioned laws. Theoretical, methodological, practical themes and issues of the discipline were sufficiently stated in the program. According to the program, studies of the discipline are based on the up-to-date pedagogical, educational, methodological, scientific, and practical technologies. The program is designed for tuition of graduate students’ of economical directions.

Дастур Тошкент Молия институти Илмий Кенгашида муҳокама қилинган ва нашрга тавсия этилган (25 апрель 2003 йил 9-сонли баённома).

Дастур Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги олий ўқув юртлариаро илмий-услубий бирлашмалар фаолиятини Мувофиқлаштирувчи Кенгаш мажлисида муҳокама қилинган ҳамда нашрга тавсия этилган (2003 йил 1 июль 37-сонли мажлис баёни).

1. СЎЗ БОШИ

Ўзбекистон Республикасининг «Таълим тўғрисида» ги Қонунида, Кадрлар тайёрлаш Миллий дастурида ҳар томонлама етук ва баркамол мутахассисларни тайёрлаш давлат сиёсатининг устувор йўналиши эканлиги қайд этилган. Ушбу ишларни амалга ошириш борасида Вазирлар Махкамасининг 2001 йил 16 август №343-сонли қарорига асосан ишлаб чиқилган 5А340607 – «Халқаро молиявий бозорлардаги операциялар» таълим соҳаси бўйича Давлат Таълим Стандартлари жорий қилинди. Амалдаги Стандарт асосида тайёрланган дастур «Жаҳон молия бозорларидаги операциялар» фанининг назарий, услубий ва амалий мавзулари ҳамда масалаларини ўз ичига олган бўлиб, фанни ўрганишнинг замонавий педагогик, ўқув-услубий, илмий ва амалий технологияларга асосланади. Дастур иқтисодий йўналишдаги магистратура талабаларини ўқитишга мўлжалланган.

Ўқитишнинг мақсади ва вазифаси, бошқа фанлар билан ўзаро боғлиқлиги

Ўқитишнинг мақсади бўлиб, талабаларга жаҳон молия бозори соҳасида операциялар бажаришнинг умумлаштирилган назарий, методологик, амалий билим ва кўникмаларини беришдир

Ўқитишнинг вазифаси бўлиб, талабаларни жаҳон молия бозори соҳасидаги операциялар бўйича илмий-тадқиқот, илмий-педагогик ва амалий-ишлаб чиқариш фаолиятга тайёрлашдир.

«Жаҳон молия бозорларидаги операциялар» фани магистратуранинг 5А340607 – «Халқаро молиявий бозорлардаги операциялар» мутахассислигини асосий фанларидан бири бўлиб, бу фан кўрсатилган йўналиш доирасида бошқа фанларга асосланади ва улар билан узвий боғланган.

«Жаҳон молия бозорларидаги операциялар» фани доирасида магистрант-талабалар билимига, уқувига ва кўникмасига қўйиладиган талаблар

Талабалар фанни ўрганиш натижасида фанни ўқитишдан кўзланган мақсад ва вазифаларга эришишлари лозим, шу доирада олган билимларини, ўқувларини ва кўникмаларини илмий-тадқиқот, илмий-педагогик ва амалий-ишлаб чиқариш фаолиятларида кўрсатилган таълим йўналиши бўйича Давлат Таълим Стандартида талаб қилинганидек самарали қўллай олишлари керак.

Фанни ўқитишдаги янги технологиялар

Талабаларга замонавий усулда фанни ўргатиш ва уларнинг билимини баҳолаш учун қуйидаги технологиялар ва материаллардан фойдаланилади:

- талабаларни аудиторияда ва аудиториядан ташқари ўқитишнинг, мустақил таълимнинг илғор педагогик усуллари;
- ўқитишнинг техник воситалари, ўқув фильмлари, слайдлар, дидактик материаллар, плакатлар, тестлар, амалий масалалар, иш ўйинлари, кўргазмали қуроллар, электрон материаллар, статистик ахборот, тарқатма ўқув материаллари, методик кўрсатмалар, янги дарсликлар, маъруза матнлари, монографиялар;
- тегишли қонуний ва меъёрий ҳужжатлар;
- фан бўйича халқаро ва Ўзбекистон тажрибасига оид тегишли материаллар;
- компьютер-ахборот технологиялари, махсус дастурлари ва ИНТЕРНЕТ ёрдамида фанга тегишли билим ва материаллар;

- талабалар билимини мунтазам жорий, оралиқ ва якуний баҳолашда сўров, рефератлар ёзиш, тест-текширув, амалий масалалар ечтириш усулларидан фойдаланиш;
- иқтидорли талабаларга фан доирасида чуқурроқ, кўшимча ва мустақил ишлашлари учун шароитлар яратиб бериш;
- мутахассисларнинг илмий-амалий мақолалари, молия бозори (МБ) ва қимматли қоғозлар бозори (ҚҚБ) бўйича расмий ахборот бюллетенлари ва ҳисоботлар.

Фанни ўқитиш семестрлари ва услубий кўрсатмалар

«Жаҳон молия бозорларидаги операциялар» фани магистратуранинг 5А340607 – «Жалқаро молиявий бозорлардаги операциялар» мутахассислигида I-II семестрларда 40 ҳафта (ҳар семестрда 20 ҳафтадан) давомида ушбу дастур асосида ўқитилади.

Фанни ўқитиш мобайнида дастурнинг фанни ўқитишдаги янги технологиялар бандида келтирилган материаллар ва технологиялар услубий кўрсатмалар сифатида қабул қилиниши мумкин.

Фанни ўрганиш маъруза ва амалий машғулот шаклида аудиторияда ўтиш усулида билан амалга оширилади. Талабалар аудиторияда олган назарий ва амалий билимларини мустақамлаши учун мустақил таълим киритилган, ҳамда уй вазифаларини бажарадилар. Уларнинг олган билимларини назорат қилиб боришнинг тест-синов, оралиқ, жорий ва якуний баҳолаш усуллари қўлланилади. Ўқув жараёни рейтинг тизими асосида ташкил қилинади ва улар ўқитувчилар томонидан баҳоланади.

Умумий ва ўқув ишлари турлари бўйича ҳажми

Давлат Таълим Стандартида «Жаҳон молия бозорларидаги операциялар» фанига жами 180 соат ҳажмда вақт ажратилган. Шундан, 120 соат (60 соат маъруза, 60 соат амалий машғулот) аудитория машғулотларига, 60 соат мустақил таълимга ажратилган. Фандан курс иши ўқитувчилар раҳбарлигида бажарилади. Маъруза ва амалий машғулот ҳамда мустақил таълим ўқитувчилар раҳбарлигида аудиторияда ўтилади.

2. ФАН ДАСТУРИ

Маъруза машғулотларининг намунавий мавзуси

Молия-инвестициялар бозори назарияси

Молия-инвестициялар бозори (МИБ) объекти, предмети, мақсади ва вазифалари;
МИБини шаклланишининг, фаолиятининг, тартибга солинишининг ва ривожланишининг умум-назарий, методологик, ҳуқуқий ва амалий асослари;

Инвестицияларни, инвесторларни ва МИБини таснифлаш ва тушунчаларни системалаштириш;

Инвестициялардан даромад (фойда) олиш усуллари ва шакллари;

Инвестицион муҳит ва жараён, Молия бозори ва қимматли қоғозлар бозори (МИБ нуқтаи назардан) моделлари ва унда инвестицион ресурсларни айланиши, монетар ва инвестицион сиёсатларнинг ўзаро боғлиқлиги ва таъсири;

Инвестицияларни талаб ва таклиф моделлари, давлатнинг монетар, бюджет-солиқ ва инвестиция сиёсатларининг таъсири, эконометрик моделлар;

q-Тобин назарияси, уни моҳияти ва қўлланилиши;

Молия ва қимматли қоғозлар бозорини (МИБ нуқтаи назардан) ифодаловчи Шохмансур Шохаъзамийнинг струтуравий-функционал моделлари ва самарадорлигини (яъни эффективлигини) баҳолаш критерийси, уларнинг моҳияти, хусусиятлари ва қўлланилиши;

Ўзбекистон МИБ, шаклланиши, фаолияти ва ривожланишининг ўзига хос хусусиятлари, миллий иқтисодиётдаги роли, вазифалари ва функциялари.

Молия-инвестициялар бозорининг инфратузилмаси, индустрияси ва фаолият механизми

МИБ инфратузилмаси, унинг сегментлари ва унсурлари, улар фаолиятининг ўзаро боғлиқлиги ва ўзаро таъсири (Ш.Шохаъзамий моделлари асосида);

Валюта ва капиталлар бозорлари, уларни қимматли қоғозлар бозори (ҚҚБ) орқали боғлиқлиги асосида фаолият юритиши механизми;

МИБ фаолияти механизмининг қонуний-меъёрий ва институционал таъминоти;

Инвестициялар ва МИБ индустрияси, ундаги иштирокчиларнинг фаолияти мақсади ва тартиби;

МИБ индустриясида молия, кредит, инвестиция, инвестициялар савдосини ташкиллаштирувчи, давлат институтлари ва бошқа ишлаб чиқарувчи (хизмат кўрсатувчи) хўжалик субъектларининг мақсадли турлардаги фаолияти ва уни мувофиқлаштириш механизми;

Ўзбекистонда МИБ индустрияси, унда республиканинг молия, кредит, инвестиция, инвестициялар савдосини ташкиллаштирувчи, давлат институтлари ва бошқа ишлаб чиқарувчи (хизмат кўрсатувчи) хўжалик субъектларининг мақсадли турлардаги фаолиятини хусусиятлари, самараси ва тартибга солиш механизми.

Қимматли қоғозлар бозорлари (жаҳон тажрибаси)

Қимматли қоғозлар бозори (ҚҚБ)нинг структуравий-функционал моделлари (Ш.Шохаъзамий моделлари ва критерийси асосида таҳлилий ифодалаш);

Даврий ва узлуксиз фаолият юритувчи ҚҚБ;

АҚШнинг асосий фонд бозорлари (Нью-Йорк ва бошқа фонд биржалари, нобиржавий бозор, «учинчи» ва «тўртинчи» бозорлар);

Германия, Франция, Буюк Британия, Швеция, Россия, Япония, Ж.Корея ва бошқа ривожланган мамлакатлар ҚҚБ;

ҚҚБда: ахборот ва ликвидликка асосланган инвесторлар, ахборот манбаси бўлган нархлар, марказлашган бозор, клиринг процедуралари, депозитар-реестр ҳисоб, суғурталаш, комисион ҳақ, операциялар харажатлар, консалтинг (рейтинг), инвестицион банк фаолияти, мувофиқлаштириш;

Ўзбекистон ҚҚБ.

МИБда инвестициялар муомаласининг назарий масалалари

Инвестицион нарх ва бозор баҳоси;

Рискли ва рисксиз қимматли қоғозларни баҳолаш;

Инвестицион портфелни танлаш муаммоси;

Портфел таҳлили;

Қарзларни рисксиз бериш ва жалб қилиш;

Молиявий активларни баҳолаш модели;

Факторли моделлар;

Нархларни шакллантиришнинг арбитраж назарияси;

Солиқлар ва инфляция.

Қимматли қоғозлар муомаласи масалалари

Белгиланган даромадли қимматли қоғозлар;

Облигациялар таҳлили;

Облигациялар пакетини бошқариш;

Оддий акциялар, уларни баҳолаш ва даромади;

Опционлар, уларни турлари, муомаласи, бозори, савдоси, кўрсаткичлари, баҳолаш, даромадлари, рисклари, суғурталаш;

Фьючерслар, уларни турлари, муомаласи, бозори, савдоси, кўрсаткичлари, баҳолаш, даромадлари, рисклари, суғурталаш мавзусида масалалар ечиш;

Ўзбекистон ҚҚБда инвесторларнинг операцион харажатларини ҳисоблаш.

Қимматли қоғозларни таҳлил қилиш

Қимматли қоғозларнинг молиявий таҳлили;

Инвестицион системаларни баҳолаш;

Техник таҳлил;

Фундаментал таҳлил.

Инвестициялар портфелларини бошқариш ва баҳолаш

Портфелли инвестицияларнинг қисқача тарихи, портфел турлари;

Инвестиция портфелини бошқариш;

Портфелни бошқариш самарадорлигини баҳолаш;

Облигациялар портфелини бошқариш самарадорлигини баҳолаш;

Акциялар портфелини бошқариш самарадорлигини баҳолаш;

Халқаро миқёсда инвестиция қилиш.

3. АМАЛИЙ МАШҒУЛОТЛАРНИНГ НАМУНАВИЙ МАВЗУСИ

Молия-инвестициялар бозори назарияси

Инвестициялар турларини ва улардан даромадлар олиш усулларини, шаклларини амалий мисолларда ўрганиш;*

Инвесторлар ва уларнинг инвестицион фаолият турларини амалий мисолларда ўрганиш;

Молия-инвестиция бозорининг жалбдорлиги функциясини ўрганиш;

Ўзбекистондаги инвестицион муҳит таҳлили

Ўзбекистон молия-инвестиция бозорининг жалбдорлигини таҳлили;*

Молия-инвестициялар бозорининг инфратузилмаси, индустрияси ва фаолият механизми

МИБини Ш.Шоҳаъзамийнинг структуравий-функционал модели асосида талқин қилиш;

Ўзбекистон МИБ инфратузилмасини ва муаммоларини таҳлил қилиш;*

Ўзбекистон МИБ қонуний-меъёрий ҳужжатлари самарасини таҳлил қилиш;*

Ўзбекистон МИБ индустрияси иштирокчилари фаолияти самарадорлигини ва муаммоларини таҳлил қилиш;

Қимматли қоғозлар бозорлари (жаҳон тажрибаси)

ҚҚБини Ш.Шоҳаъзамийнинг структуравий-функционал моделлари асосида талқин қилиш;

Халқаро 30 гуруҳи таклифларини ўрганиш;*

Ўзбекистон ҚҚБ ва унда 30 гуруҳи таклифларини амал қилиниши муаммоларини таҳлили;

МИБда инвестициялар муомаласининг назарий масалалари

Инвестицион нарх ва бозор баҳоси масалаларига тегиши графикларни амалий таҳлили;

Рискли ва рисксиз қимматли қоғозларни баҳолашга тегишли амалий масалалар ечиш;*

Инвестицион портфелни танлашга доир масалалар ечиш;

Портфел таҳлиliga тегишли амалий масалалар ечиш;*

Қарзларни рисксиз бериш ва жалб қилишга тегишли амалий масалалар ечиш;

Молиявий активларни баҳолаш модели асосида масалалар ечиш;

Факторли моделлар асосида масалалар ечиш;

Нархларни шакллантиришнинг арбитраж назарияси асосида масалалар ечиш;

Солиқлар ва инфляция мавзуси доирасида масалалар ечиш.

Қимматли қоғозлар муомаласи масалалари

Белгиланган даромадли қимматли қоғозлар мавзусида масалалар ечиш;*

Облигацияларнинг амалий таҳлили;

Облигациялар пакетини бошқаришга тегишли масалалар ечиш;

Оддий акциялар, уларни баҳолаш ва даромади мавзусида масалалар ечиш;*

Опционлар, уларни турлари, муомаласи, бозори, савдоси, кўрсаткичлари, баҳолаш, даромадлари, рисклари, суғурталаш мавзусида масалалар ечиш;

Фьючерслар, уларнинг турлари, муомаласи, бозори, савдоси, кўрсаткичлари, баҳолаш, даромадлари, рисклари, суғурталаш мавзусида масалалар ечиш;

Ўзбекистон ҚҚБда инвесторларнинг операцион харажатларини ҳисоблаш.

Қимматли қоғозларни таҳлил қилиш

Қимматли қоғозларнинг молиявий таҳлили мавзусида масалалар ечиш;*

Инвестицион системаларни баҳолаш мавзусида масалалар ечиш;

Техник таҳлил мавзусида масалалар ечиш;

Фундаментал таҳлил мавзусида масалалар ечиш.

Инвестициялар портфелларини бошқариш ва баҳолаш

Инвестиция портфелини бошқариш мавзусида масалалар ечиш;

Облигациялар портфелини бошқариш самарадорлигини баҳолаш мавзусида масалалар ечиш;*

Акциялар портфелини бошқариш самарадорлигини баҳолаш мавзусида масалалар ечиш;*

Ўзбекистондаги инвестиция фондлари акциялар портфелини бошқариш самарадорлигини баҳолаш.

4. КУРС ИШЛАРИНИНГ НАМУНАВИЙ МАВЗУСИ**

1. Тижорат банкларининг инвестициялар бозоридаги актив операциялари
2. Тижорат банкларининг инвестициялар бозоридаги пасив операциялари
3. Тижорат банкларининг эмиссия, дивиденд, инвестиция стратегияларини самарали баланси
4. Компанияларнинг эмиссия, дивиденд, инвестиция стратегияларини самарали баланси
5. Давлатнинг инвестициялар бозорини ривожлантириш сиёсати
6. Марказий Банкнинг инвестициялар бозоридаги фаолияти
7. Муниципал органларнинг инвестициялар бозоридаги фаолияти
8. Инвестициялар бозори инструментларини муомалага чиқариш мақсадларини таҳлили
9. Инвестициялар бозори инфратузилмаси
10. Қимматли қоғозларнинг биржавий операциялари тартиби
11. Қимматли қоғозлар индексларини баҳолаш

12. Қимматли қоғозларни техник таҳлили
13. Қимматли қоғозларни фундаментал таҳлили
14. Инвестициялар бозорида талаб ва таклиф мувозанати
15. Акциялар портфелини бошқариш
16. Облигациялар портфелини бошқариш
17. Инвестициялар бозоридаги рисклар
18. СВОП-операциялари механизми
19. Фьючерс операциялари механизми
20. Опцион операциялари механизми
21. Депозитар тилхатлар операциялари механизми
22. Банк сертификатлари операциялари механизми
23. Векселлар операциялари механизми
24. Варрант ва коносамент операциялари механизми
25. Оддий фоиз ставкалари асосида қимматли қоғозлар кўрсаткичларини ҳисоблаш
26. Мураккаб фоиз ставкалари асосида қимматли қоғозлар кўрсаткичларини ҳисоблаш
27. Инвестиция бозорининг жалбдорлиги
28. Ўзбекистондаги инвестицион муҳит таҳлили
29. Халқаро 30 гуруҳи таклифларини амал қилиниши ҳолати
30. Ўзбекистон инвестициялар бозори индустриясини таҳлили
31. Қўшимча мавзулар.***

* - Талаба шу мавзуларни чуқур билиши лозим.

** - Фан бўйича ҳар бир талаба диссертация иши мавзусига ва мазмунига мос келадиган курс иши мавзусини танлаши мумкин, бунда курс ишининг биринчи иловасида мавзуга тегишли камида 10 тадан иборат тест-масалалар тўплами талаба томонидан ишлаб чиқилиб билимларни баҳолаш учун тавсия сифатида келтирилиши лозим.

*** - Мутахассислик кафедраси белгиланган тартибда курс ишлари мавзуларига ўзгартиришлар ва қўшимча мавзуларни киритиши мумкин.

5. ТАВСИЯ ЭТИЛГАН МАВЗУЛАР БЎЙИЧА КЎРГАЗМА-НАМОЙИШ МАТЕРИАЛЛАРИ, ЎҚУВ ФИЛЬМЛАРИ ВА БОШҚА ДИДАКТИК МАТЕРИАЛЛАР

Ушбу дастурнинг фанни ўқитишдаги янги технологиялар, фанни ўқитиш семестрлари ва услубий кўрсатмалар бандларида кўрсатилганларнинг тегишлилари қўлланилиши, ҳамда керакли ташкилотларнинг сайт ва электрон почталаридан фойдаланиш мумкин. Бунда керакли ташкилотларнинг сайт ва электрон почталари кафедраси томонидан бериб борилади.

Тавсия этиладиган сайтлар

1. Фонд биржаларининг халқаро федерацияси [http:// www.fibv.com/](http://www.fibv.com/)
2. Қимматли қоғозлар бўйича комиссияларнинг халқаро ташкилоти <http://www.iosco.org/>
3. АҚШ Қимматли қоғозлар ва биржалар бўйича комиссияси <http://www.sek.gov/>
4. Европа Иттифоқи директиваларининг тўлиқ матни <http://www.europa.eu.int/>
5. Франциянинг биржавий операциялари бўйича комиссияси <http://www.cob.fr/>
6. Италиянинг фонд бозори бўйича комиссияси CONSOB <http://www.consob.it/>
7. Испаниянинг фонд бозори бўйича миллий комиссияси CNMV <http://www.cnmv.es/>
8. Австралиянинг қимматли қоғозлар ва инвестициялар бўйича комиссияси

ASIC <http://www.asic.gov.au/>

9. Ўзбекистон Республикаси Давлат Марказий Депозитарийси
<http://www.deponet.uz/>

10. «Тошкент» РФБ <http://www.uzse.com/>

11. Ўзбекистон Республикаси Давлат Мулки Қумитаси қошидаги Қимматли
қоғозлар бозори фаолиятини мувофиқлаштириш ва назорат қилиш Маркази
<http://www.atm.uz/>

12. Журнал «Рынок ценных бумаг» (РФ) <http://www.rcb.ru/>

13. ОЭСР <http://www.oecd.org/>

14. Европа инвестиция банки European Investment Bank <http://www.eib.org/>

15. Европа тикланиш ва тараққиёт банки European Bank for Reconstruction and
Development <http://www.ebrd.com/>

16. Европа ва Осиё мамлакатлари фонд биржалари Федерацияси Federation of
Euro-Asian Stock Exchanges <http://www.feas.org/>

17. Европа фонд биржалари Федерацияси Federation of European Stock Exchanges
<http://www.fese.be/>

18. Шимолий Америка фонд биржалари Федерацияси Federacion Iberoamericana
de Bolsas de Valores <http://www.fiabv.org/>

19. Меррил Линч Merrill Lynch <http://www.ml.com/>

20. Морган Стэнли Morgan Stanley <http://www.ms.com/>

21. Джи.Пи.Морган J.P.Morgan & Co. <http://www.jpmorgan.com/>

22. Буюк Британия, Молиявий хизматлар бўйича Кенгаш The Financial Services
Authority <http://www.fsa.gov.uk/>

23. Германия, Қимматли қоғозлар ва фьючерслар бўйича Комиссия
Bundesaufsichtsamt fur den Wertpapierhandel <http://www.bawe.de/>

24. Гонконг, Қимматли қоғозлар ва фьючерслар бўйича Комиссия Securities and
Futures Commission <http://www.hksfc.org.hk/>

25. ХХР, Хитой фонд бозори бўйича Комиссия China Securities Regulatory
Commission <http://www.csrc.gov.cn/>

26. Малайзия, Қимматли қоғозлар бўйича Комиссия Securities Commission
<http://www.sc.com.my/>

27. Россия Федерацияси, Қимматли қоғозлар бўйича Федерал комиссия
<http://www.fedcom.ru/>

28. Япония, Молия Вазирлиги <http://www.mof.go.jp/>

Рейтинг агентликлари:

29. Moody*s Investors Service <http://www.moody.com/>

30. Standard & Poor*s <http://www.standardpoor.com/>

31. Fitch IBCA <http://www.fitchibca.com/>

32. Duff & Phelps Credit Rating Co. <http://www.dcrco.com/>

Илмий тадқиқот ташиқлотлари ва консалтинг фирмалари:

33. Брайан Тэйлор тадқиқотлари Global Financial Data [http://www.global
findata.com](http://www.globalfindata.com)

34. Иқтисодий тадқиқотлар Миллий бюроси (АҚШ) National Bureau of
Economic Research <http://www.nberws.nber.org/papersbyprog/>

35. Акциялар Немис институти Deutsches Aktieninstitut e.V. <http://www.dal.de/>

36. Internet Trading Group <http://www.internettrading.ru/>

Ахборот агентликлари:

37. Dow Jones Co. <http://www.dowjones.com/>

38. Reuters <http://www.reuters.com/>

39. Telestock <http://www.teleserv.co.uk/>

6. ЎЗЛАШТИРИШ НАЗОРАТИ

Ушбу фан бўйича ўқув режада жами 180 соат ажратилган бўлиб, шундан 60 соат маъруза, 60 соат амалий иш, 60 соат мустақил таълим. Ўқув жараёни давомида талаба тўплаши мумкин бўлган максимал балл 180 га тенг бўлиб, шундан жорий баҳолашга 72 балл, оралик баҳолашга 54 балл ва якуний баҳолашга 54 балл ажратилади. «Ёзма иш» вариантлар бўйича тузилиб, у ўқув дастурига тўлиқ мос келиши таъминланади ва талабалар рейтинг тизими асосида белгиланади.

Жорий ва оралик баҳолаш турлари учун фанга белгиланган баллар миқдори ўқув режаси бўйича ҳар семестрда ажратилган соатнинг 70 фоизи доирасида белгиланади. Ўқитилаётган фанга маъсул бўлган кафедранинг қарори билан мавзуларнинг мураккаблигига ва зарурийлигига қараб баллар қуйидаги кўрсаткичлар бўйича аниқланади:

- магистратура тингловчисининг ўқув жараёнидаги давомати ва фаоллиги;
- амалий машғулотларга тайёргарлик даражаси;
- фан бўйича қонуний ва меъёрий ҳужжатларни конспектлаш;
- кафедра томонидан белгиланган мавзулар бўйича реферат ёзиш;
- мустақил таълим доирасида берилган назорат ишларини бажариш.

Жорий ва оралик баҳолаш турлари «Ёзма иш» усулида ёки бошқа усулларда (оғзаки, тест, ҳимоя ва хоказо) ҳам ўтказилиши мумкин.

Якуний баҳолашда фан бўйича дастур тўла ўтилгандан сўнг магистратура тингловчисининг билими баҳоланади. Якуний баҳолашга ажратилган баллар миқдори ўқув режасида фанга ажратилган соатнинг 30 фоизи миқдорида белгиланади. Фан бўйича якуний баҳолаш босқичи белгиланган тартибда «Ёзма иш» усулида ўтказилади.

Олий таълим муассасаси фанлар учун баҳолаш турларининг ҳар бири бўйича рейтинг балларини ҳисоблаш механизмини ишлаб чиқади ва услубий кенгашда тасдиқлайди.

Семестр ёки ўқув йили давомида ўқитиладиган фан бўйича минимал 55 ва ундан юқори фойизни тўплаган магистратура тингловчиси қониқарли ўқиётган деб ҳисобланади. Фанлар бўйича минимал баллнинг 55 фоизидан кам балл тўплаган магистратура тингловчиси қониқарсиз (академик қарздор) ўқиётган деб ҳисобланади.

Семестр давомида фанлар бўйича тўпланган баллар қуйидаги ўзлаштириш кўрсаткичи билан баҳоланади:

- 86 фоиздан 100 фоизгача (154.8 баллдан 180 баллгача);
- 71 фоиздан 85 фоизгача (127.8 баллдан 153 баллгача);
- 55 фоиздан 70 фоизгача (99 баллдан 126 баллгача).

«Ёзма иш» вариантларини баҳолаш мезонлари кафедра мажлисининг баённомалари билан тасдиқланади.

7. АДАБИЁТЛАР

Асосий адабиётлар

1. Каримов И.А. Ўзбекистон XXI асрга интилмоқда. - Т.: Ўзбекистон, 1999.
2. Каримов И.А. Иқтисодиётни эркинлаштириш ва ислохотларни чуқурлаштириш - энг муҳим вазифамиз. - Т.: Ўзбекистон, 2000.
3. Абдуллаев Е., Шоҳаъзамий Ш.Ш. Қимматли қоғозлар. 100 савол ва жавоб – Т.: Меҳнат, 1997, - 260 .
4. Бутиков И.Л. Қимматли қоғозлар бозори. – Т.: Консаудитин-форм, 2001. – 472 .
5. Шарп У., Александер Г., Бэйли Дж. Инвестиции: Пер. с англ. – М.: ИНФРА-М, 1999 – XII, 1028 с.
6. Шоҳаъзамий Ш.Ш. ва бошқалар. Тадбиркор қимматли қоғозлар бозорида.- Тошкент: Адолат, 2002.-275 б.

7. Шохазамий Ш.Ш. идр. Предприниматель на рынке ценных бумаг - Т.: Адолат, 2002.-275 с.

Қўшимча адабиётлар

1. Алексеев В.А. Рынок ценных бумаг – М.: Финансы и статистика, 1993 – 250 с.
2. Биржевое дело: Учеб./ Под. ред. В.А. Галанова, А.И. Басова. – М.: Финансы и статистика, 1998. – 304 с.
3. Рынок ценных бумаг и его финансовые институты: Учебное пособие / Под. ред. В.С. Торкановского, - С-Пб.: АО «Комплект», 1994. – 412 с.
4. Тьюлз Р., Бредли Э., Тьюлз Т. Фондовый рынок – 6-е изд.: пер. с англ. – М.: ИНФРА-М, 1997 – VIII – 648 с. (Университетский учебник).
5. Информационные бюллетени РФБ. «Ташкент»
6. Информационные бюллетени «Рынок ценных бумаг», Агенства «Консаудитинформ»
Ўзбекистон Республикасининг молия, банк, қимматли қоғозлар бозорига оид қонуний-
меъёрий ҳужжатлар. - Система «ПРАВО».